

Här eller Där?

En simulering om EU-frågor

Version 3.2

 GR Speldatabas

www.grspeldatabas.se

Sammanfattning

Här eller där är en simulering om ett antal av EU:s framtidsfrågor och utmaningar. Den skrevs ursprungligen för att användas på gymnasiet och högskolan, men kan också vara aktuell för andra grupper. Simuleringen passar för grupper upp till 35 deltagare. Man kan anpassa antalet problem deltagarna konfronteras med efter tillgängligt tidsutrymme.

Tid

Simuleringen tar ca 2 timmar att genomföra.

Syfte

- att öka deltagarnas medvetenhet om vilka EU:s framtidsfrågor är
- att stimulera engagemang för internationella frågor hos deltagarna
- att få deltagarna att fundera på vilka politiska frågor som bör avgöras på vilken nivå; lokal, nationell, eller europeisk
- att låta deltagarna öva sig i aktiva ställningstaganden
- att utveckla deltagarnas förmåga att se problem ur olika perspektiv
- att ge deltagarna möjlighet att diskutera samtida samhällsproblem
- att utveckla deltagarnas samarbetsförmåga

Om version 3.2

Författare: Karin Gustafsson, Josefine Selberg, Gustaf Löfgren, Kristin Rådesjö, Johan Linder, Jenny Sjöstrand, Ville Haikonen, Per Wetterstrand

Projektledning

Anders Pettersson, Karl Alfredsson

Formgivning (version 3.2)

Carolina Dahlberg

Copyright

Denna simulering är © Copyright GR Utbildning 2009. Materialet får fritt kopieras och användas i utbildningsverksamhet så länge källa anges.

Om simuleringen

Simuleringen har utvecklats i flera steg, i samråd med Pedagogiskt Centrum (Tidigare GRUL), Kommittén för EU-debatt (nedlagd 2007), Myndigheten för Skolutveckling (nedlagd 2008), EU-upplysningen samt Internationella Programkontoret.

Internationella Programkontoret

Internationella programkontoret är en statlig myndighet under utbildningsdepartementet vars mål är att främja kunskapsutbyte och samarbete över nationsgränser. Genom stipendier, projektbidrag, olika utbytesprogram och informationsarbete stödjer de skolor, universitet, företag, organisationer och enskilda individer att delta i internationellt samarbete. Internationella Programkontoret finansieras i huvudsak av EU-kommissionen, Nordiska ministerrådet och svenska staten. Målet med verksamheten är att nå större gemenskap, kulturell förståelse, ny kunskap samt att skapa och utveckla internationella kontaktnät. Läs gärna mer på www.programkontoret.se

Pedagogiskt Centrum - GR Utbildning

Pedagogiskt Centrum verkar för skolutveckling i hela Göteborgsregionen. Pedagogiskt Centrum är en del av GR Utbildning och Göteborgsregionens kommunalförbund.

Avdelningen skapar och leder alltifrån enstaka temapass till omfattande och långsiktiga organisationsutvecklingsprojekt. Genom olika projekt och utbildningsinsatser kommer Pedagogiskt Centrum årligen i kontakt med omkring 40 000 personer som är verksamma inom skolan i samtliga skolformer. Kompetensen och erfarenheten är bred och täcker in bland annat skolutveckling, entreprenörskap, speldesign, processledning och digitala verktyg för lärande.

Pedagogiskt Centrum har mångårig erfarenhet av att utveckla upplevelsebaserade spel och metoder för skolan. Målet är att ge en meningsfull och lustfylld upplevelse för eleven som möjliggör diskussion och reflektion.

Läs mer på www.pedagogisktcentrum.se

GR Speldatabas

I Pedagogiskt Centrums speldatabas finns ett stort antal kostnadsfria spel och metoder för undervisning. Du kan ladda hem materialen utan att logga in och det är kostnadsfritt. Våra spel och metoder innehåller allt du behöver i en pdf: handledning, bilagor och övrig information som är relevant för temat och ämnet som spelet behandlar.

Du hittar speldatabasen på www.grspeldatabas.se

Bakgrund

Arbetet med att vidareutveckla den framtida Europeiska unionen pågår ständigt. I juni 2007 kom EU:s stats- och regeringschefer, efter mycket debatterande och kompromissande, överens om grunderna för ett nytt fördrag för EU, Lissabonfördraget. EU misslyckades ju tidigare med att få igenom en konstitution, eller grundlag, för EU då Frankrike och Nederländerna år 2005 sa nej i folkomröstningar.

Lissabonfördraget innebär en rad förändringar i EU:s nu gällande fördrag, liksom tidigare ändringar i överenskommelserna bygger man på det gamla fördraget. Några av de främsta skälen till att skapa ett nytt fördrag var att göra den institutionella processen enklare och mer demokratisk. Det nya fördraget innebär bland annat att Europeiska rådet får en vald ordförande som sitter på 2,5 år, att EU får en "hög representant" som ska representera unionen utåt i utrikesfrågor (inklusive en gradvis utformning av försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt europeiskt försvar), att EU:s stadga om grundläggande rättigheter blir bindande för medlemsländerna, att antalet kommissionärer minskar till motsvarande två tredjedelar av medlemsstaterna till 2014, att beslut om polisiära och straffrättsliga frågor blir överstatliga, parlamentet får medbeslutanderätt i fler frågor, samt att EU blir en juridisk person, vilket innebär att de tre pelarna som EU idag är uppbyggt på slopas. Irland har som enda EU-land röstat ned till Lissabonfördraget och en översyn av fördraget görs.

Första juli 2009 tar Sverige över ordförandeklubban i EU. Ett EU som återigen står inför en del utmaningar. Finanskrisen slår hårt på många europeiska länder med hög arbetslöshet och minskad export. Inför FN:s toppmöte om klimatfrågor i Köpenhamn i december 2009 försöker man ha en samlad strategi, får EU med sig USA har man lovat att minska koldioxidutsläppen med 30 %. Samtidigt märks sårbarheten gällande energifrågan, när Ryssland vid årsskiftet stängde av gasledningen genom Ukraina. Vågar man satsa på rysk gas? Sverige har i dagsläget sagt nej till en gasledning genom Östersjön, ändå fortgår bygget. Eller ska man satsa på gas från Azerbajdzjan och Turkmenistan ge

nom en gasledning via Turkiet? Turkiet vars eventuellt framtida medlemskap är en kontroversiell fråga för många EU-länder? Samtidigt pågår slutförhandlingarna med Kroatien, som tillsammans med Makedonien räknas som ansökarland. Albanien och Montenegro har lämnat in sina officiella ansökningar om medlemskap, hur stort kan och bör EU bli? Förutom att det är val till EU-parlamentet ska en ny kommission utses och en halvtidsöversyn av budgeten göras. Kan det massiva stödet till jordbruket fortgå? Den gränsöverskridande organiserade brottsligheten har lett till ökat samarbete mellan polis och säkerhetstjänst i många länder, är vi på väg att få ett europeiskt FBI? Sveriges försvar internationaliseras alltmer, i Lissabonfördraget finns en klausul om att hjälpa de andra medlemsländerna vid eventuell terrorattack, epidemi eller naturkatastrof, samtidigt som en europeisk utrikespolitisk talesman förordas. Hur kommer krishanterings- och säkerhetspolitiken samordnas i det framtida Europa? Enligt UNHCR ökade antalet flyktingar och immigranter som försökte ta sig över Medelhavet till Europa. Hur ska migrationsfrågan lösas?

Vilken roll bör unionen spela, och vilka politiska beslut bör medlemsstaterna själva fatta? Vilka områden lämpar sig bäst för gemensam lagstiftning? Hur omfattande ska ett enskilt lands vetorätt vara? Vem ska få vara medlem? Frågorna om hur EU ska se ut och på vilka områden unionen ska vara aktiv kallas i den här simuleringen för EU:s framtidsfrågor.

Simuleringen tar upp ett antal aktuella frågor som diskuteras och debatteras i EU. Genom olika roller får deltagarna först handskas med vardagliga problem, som senare kopplas till verkliga problem som diskuteras på EU-nivå. Sveriges regering har identifierat fem prioriterade områden under ordförandeskapet: klimat, miljö och energi; jobb, tillväxt och konkurrenskraft; ett tryggare och öppnare Europa; Östersjöstrategin och relationerna med närområdet samt EU som global aktör och fortsatt utvidgning.

Checklista för att skapa en bra bedömningsprocess

- Fastställ vilka ämnen som kommer att vara med i själva spelet och vilka ämnens betygskriterier och kursmål eleverna därmed kan räkna med kommer att vara aktiva i det aktuella spelet.
- Meddela eleverna ovanstående beslut, var noga med att också komma överens med eleverna om vilka moment som kommer att innebära extra tydlig bedömning, men var också tydlig med att det är hela processen som är grund för bedömning och att man strävar efter förståelse för de komplexa processer som förståelse för helheten innebär.
- Genomför kontinuerliga bedömningsamtal med de olika individerna och grupperna som tar del i rollspelet och dokumentera elevernas läge och progression i relation till målen.
- Under själva förberedelserna kan man också skapa bedömningsmallar som kan ligga till grund för en bedömningsprocess. Till exempel är det vanligt att man låter deltagarna skapa mål och strategidokument, som med fördel kan användas som underlag av pedagogen vid en betygsbedömning.
- Observera och delta i spelets genomföranden och dess olika aktiviteter.
- Genomför efterdiskussion där man konkretiserar och följer upp spelets aktiviteter.
- Uppföljningssamtal är absolut nödvändigt i den här typen av spel. Gärna med respektive grupp var och en för sig. Där kan man bland annat följa upp planen som skapas under punkten fem

Slutligen ska det poängteras att det är upp till varje enskild lärare i så väl grundskolan som gymnasiet att själv avgöra hur stor vikt som läggs vid de olika kursmålen utifrån rollspelet, dess frågeställningar och uppföljning. Spelet är inte tänkt som en universal-lösning för att kunna täcka in så många kursmål som möjligt, utan denna koppling ska snarare ses som en guide till hur läraren med hjälp av spelet kan arbeta mot flera olika kursmål med ett och samma verktyg. Det är alltid upp till pedagogen att avgöra hur verktyget ska användas.

Om frågeställningarna

De frågeställningar som deltagarna kan ta ställning till är:

1. Djurhållning
2. Tillväxtpolitiken
3. Prostitution
4. Alkoholpolitiken
5. Ekonomiskt bidrag för ungdomar
6. Flyktingar
7. Jordbrukspolitiken
8. Utbildning
9. Genmodifierade livsmedel
10. Klimatfrågan och utsläppsrätter
11. Arbetstider
12. Lag och rätt
13. Hälso- och sjukvårdstjänster
14. Östersjön

Bilagor

Till simuleringen finns följande bilagor, som bör kopieras till alla deltagare innan simuleringen påbörjas:

- Ett antal olika politikområden eller ämnen som här kommer kallas "Frågor". Dessa bör kopieras och klippas isär så att varje fråga representeras på en lapp (en "Frågelapp"). Varje deltagarpar kommer att diskutera en fråga eller ett politiskt ämne i taget
- En lapp där deltagarna skriver ned sina argument för de beslut de fattar
- Tre lappar med rubrikerna "Kommunfullmäktige eller motsvarande", "Riksdagen eller motsvarande" och "EU", att klistra på de kuvert som eleverna lägger sina frågelappar i
- Instruktioner till var och en av de tre större grupper som bildas för simuleringens andra del (se nedan) (endast en kopia behövs, klippt i tre delar)

För att genomföra simuleringen med 30 deltagare behövs alltså 45 kuvert och 15 kopior av underlaget som finns samlat i slutet av dokumentet (undantaget instruktionerna, som bara behövs i ett exemplar). Deltagarna måste också ha tillgång till pennor.

Beskrivning

Simuleringen består av två eller tre delar. I de två första gör deltagarna aktiva ställningstaganden i viktiga frågor som rör EU:s framtid, först i par och sedan i större grupper. Deltagarna bekantar sig med en rad politiska områden eller frågor, och deras uppgift är att diskutera sig fram till vilken politisk instans som ska ansvara för vart och ett av dessa. Som simuleringsledare kan man välja att arbeta med så många frågor man önskar, beroende på hur mycket tid man har tillgänglig och hur djupt man vill diskutera de olika politikområdena.

Simuleringens tredje och sista del består av diskussion och återkoppling. I denna del får man tillfälle att reflektera och lära sig av det man upplevde under simuleringen. Vill man en fördjupad simulering använder man sig av alla delar, en enklare variant är att använda sig av del nummer ett och tre.

Vill man efter simuleringen arbeta vidare med EU:s framtidfrågor finns ett avslutande avsnitt med förslag på hur detta kan gå till.

Instruktioner

Den enklare simuleringen ta cirka en och en halv timme att genomföra medan den fördjupade simuleringen tar cirka två timmar. Tio minuter används till att instruera deltagarna, 45 minuter till att i par diskutera frågorna och ytterligare 30 minuter till att fatta beslut i större grupper (se nedan). Minst 30 minuter bör då återstå för återkoppling och diskussion.

Förbered simuleringen genom att plocka fram alla bilagor. Läs också igenom hela materialet noggrant i förväg så att du är väl förberedd på vad som kommer.

Dessa är simuleringens steg

1. Dela in gruppen i par.
 2. Förklara för deltagarna att de ska ta ställning till olika frågor.
 3. Dela ut materialet till deltagarna.
 4. Låt paren diskutera frågan i fem minuter, be dem skriva ned argumenten och lägga beslutet i det kuvert som passar den beslutsinstans de valt.
 5. Gör samma sak med så många frågor som valts.
 6. Låt deltagarna ta med sig kuverten och skriva på tavlan var frågorna hör hemma.
- Om du vill ha en fördjupad simulering fortsätter du till 7, medan om du vill ha en förenklad variant, gå direkt till 11.*
7. Dela in klassen i tre grupper.
 8. Be varje grupp att utse en ordförande och dela ut beslutsordning till grupperna.
 9. Deltagarna får åter diskutera var frågorna hör hemma.
 10. Be ordförande sammanställa och skriva på tavlan var gruppen tycker frågorna hör hemma.
 11. Efterdiskussion.

Del 1

Möblera rummet så att deltagarna kan sitta i par och diskutera. Dela sedan ut en kopia av lappen som beskriver den första frågeställningen (se "Bilagor" ovan) till varje deltagarpar. Lapparna delas ut ett i taget. Om tid finns kan det vara värt att högt läsa upp texten när lapparna delats ut.

Dela även ut en kopia av lappen med rubriken "Argument för ert val av beslutsnivå" (se "Bilagor") och tre kuvert till varje par. På kuverten sätter de tre lappar som också finns i kopieringsunderlaget – "Kommunfullmäktige eller motsvarande", "Riksdagen eller motsvarande" och "EU".

Varje par diskuterar sig nu fram till ett svar på frågan "Vilken instans tycker ni skall fatta beslut i denna fråga"? Be deltagarna skriva ned det eller de argument som är avgörande för deras val så att de senare kan argumentera för sina ställningstaganden. Argumenten skrivs förstås på den separata lapp varje grupp har fått. Avsätt ungefär fem minuter till diskussion och beslut för varje politikområde. Varje par lägger sedan frågelappen i det kuvert som motsvarar instansen man tycker ska fatta beslut i frågan. Kuverten är viktiga och blir en symbolhandling för att beslutet är fattat.

När deltagarna gjort sitt val kan du dela ut nästa ämne till dem och upprepa. När alla frågor har diskuterats och samtliga lappar lagts i kuvert delar du upp klassrummets skrivtavla i två fält och skriver de båda instanserna som rubriker. Be sedan ett par i taget att ta med sina kuvert till tavlan och skriva vilka frågor de tycker hör hemma hos vilken instans. Använd er av rubriker istället för nummer – "Prostitution" istället för "Fråga 3" till exempel. Kommentera inte parens ställningstaganden utan låt alla bli färdiga. När samtliga par har varit framme vid tavlan har ni en hyfsad bild av var klassen tycker att dessa beslut ska fattas. Om ni vill köra ett fördjupat spel bör ni inte ge deltagarna alltför mycket tid att begrunda detta utan gå direkt vidare till del 2.

Del 2 - fördjupning

Dela nu in deltagarna i tre större grupper om ungefär 10 personer. Försök se till att samtliga grupper innehåller individer som sannolikt har motsatta åsikter, men avslöja inte för deltagarna att gruppindelningen sker på detta sätt. Be varje grupp utse en ordförande.

Återigen har deltagarna till uppgift att diskutera var de olika politiska frågorna hör hemma, med målet att försöka komma överens. Tonvikten ligger nu både på frågornas komplexitet och på hur beslut nås i grupper. I vissa frågor kanske grupperna enkelt kommer överens medan andra ger upphov till intensiva diskussioner.

Utan att de vet om det får de tre grupperna olika instruktioner (se bilagorna) om hur de skall gå tillväga när de fattar beslut. Grupp 1 får instruktionen att tillämpa majoritetsbeslut, grupp 2 att tillämpa kvalificerad majoritet och grupp 3 att fatta konsensus- eller enighetsbeslut. Låt eleverna diskutera och fatta beslut i 30 minuter. Förmodligen kommer de olika beslutsfattande-procedurerna innebära att grupperna kommer olika långt.

När tiden är ute ber du ordföranden i varje grupp att kortfattat redovisa vad de har kommit fram till. Sammanställ besluten som fattats på tavlan i klassrummet. Om någon grupp inte kommit överens i någon fråga är även detta ett resultat, som dock kan sparas till sista delen av simuleringen: efterdiskussionen.

Efterdiskussion

I efterdiskussionen sker större delen av lärandet. Genom en väl genomförd efterdiskussion kan gruppen använda sina erfarenheter under övningen och lyfta dessa till ett bredare perspektiv. Efterdiskussionen ska ta tid och det är därför viktigt att avsätta tid till denna, en rekommendation är minst 20 minuter.

Ett förslag är att under efterdiskussionen möblera rummet så att alla sitter i en ring. Det gör att alla ser varandra och blir också en tydlig markör att spelet är slut och att gruppen nu har gått in i en ny fas.

Efterdiskussionen är indelad i tre faser:

Reflekterande

Efterdiskussionen börjar med reflektion, vilket handlar om att låta eleverna ventilera sina spontana intryck och sammanfatta sin upplevelse. Frågorna handlar om händelseförloppet, vad som var roligt, vad som var svårt och hur de upplevde olika delar av spelet. Den reflekterande fasen är viktig för att skapa ett bra underlag för senare faser i efterdiskussionen.

Tolkande

Här skall eleverna få möjlighet att problematisera och analysera händelserna under spelet och se möjlighet till alternativa utgångar beroende på förutsättningarna. Hjälp eleverna genom öppna frågor att sätta ord på sina känslor och erfarenheter som de upplevde i spelet.

Generaliserande

I generaliseringsfasen lyfts elevernas reflektioner och upplevelser av spelet till ett större perspektiv. Här kan ni diskutera och dra paralleller med händelser utanför spelet och i samhället i stort.

Det är inte ett måste att under efterdiskussionen avsluta en fas för att påbörja en annan, utan man kan vandra fritt mellan de olika faserna beroende på vart gruppen för samtalet.

Eleverna kan ställa frågor till varandra, komma med spontana synpunkter eller föra diskussionen vidare snabbare än frågorna som står uppställda. Detta händer ganska ofta och är fullt normalt. Om nödvändigt kan ni gå tillbaka till de reflekterande frågorna senare.

Exempel på frågor:

Reflekterande

- Vad tyckte ni om den här övningen?
- Hur fungerade det att sitta i par och diskutera?
- Hur fattade paren beslut?
- På vilka sätt är frågorna problematiska?
- Är någon av frågorna mera komplex än de andra, och i så fall på vilket sätt?
- Hur fattades besluten i den stora gruppen? (låt varje grupp redogöra för sina instruktioner)
- Hur kändes det att fatta beslut i den stora gruppen?
- Vad tyckte deltagarna om att bli nedröstade?
- Hur gick det att komma överens?
- Hur gick det att argumentera för den egna ståndpunkten?
- Var du öppen för nya perspektiv i diskussionerna?

Tolkande

- Ni fick olika instruktioner under spelet. Hade det någon betydelse för resultatet?
- Finns det något sätt som hade gjort det enklare att komma överens tror ni?
- Var det någon särskilt fråga som var extra svår att komma överens kring? Varför?

Generaliserande

- Hur tyckte ni att spelet liknar verkligheten, och på vilka sätt är det mindre likt?
- På vilka sätt kräver det politiska systemet att människor kan diskutera och samarbeta?
- Vad finns det för fördelar med demokrati? Vad finns det för nackdelar?
- Varför är beslut indelade i olika nivåer, tror ni? Vilka är för- och nackdelarna?

Fortsatt arbete med EU:s framtidsfrågor

Om ni efter avslutad simulering vill fortsätta arbeta med EU:s framtidsfrågor finns flera vägar att gå. Varje deltagare kan till exempel välja att fördjupa sin kunskap om ett av de områden som tas upp i simuleringen. Kanske kan någon studera t ex klimatfrågan. Då finns möjlighet att undersöka vilka olika lagar och synsätt som finns i Europas olika länder. Olika EU-länders drogpolitik och medborgarnas syn på droger kan också vara intressanta ämnen. Man kan alltså utgå från simuleringens innehåll och göra efterforskningar som man sedan kan redovisa i form av skriftliga rapporter eller muntliga seminarier.

Deltagarna kan också jobba med sina "kuvert" och försöka formulera konkreta "lagförslag" med mer detaljerade konsekvens-beskrivningar. Vad skulle hända om kommuner fick lagstifta om bruket av narkotika? Förslagen kan man sedan diskutera och ta ställning till i klassen. En grupp kan jobba med lokala frågor, en annan med frågor på nationell nivå och en tredje grupp med frågor på EU-nivå. Denna uppgift kan man komplettera med att låta de olika grupperna studera och beskriva beslutsprocesser på de olika nivåerna.

Fråga 1 - Djurhållning

Djurens situation i Europa har fått mycket uppmärksamhet under de senaste åren, med allt från dunplockning av levande fåglar till djurtransporter och tjurfäktning. Den som äger djur måste följa många lagar och regler för deras skötsel, både nationella och internationella. En av svårigheterna med gemensamma bestämmelser för olika länder är att man har olika traditioner och olika syn inom EU på hur djurhållning skall gå till.

Det ni nu ska ta ställning till är var lagar om djurhållning ska bli till. Är gemensamma regler bra, och borde vi därför besluta om dem på Europeisk nivå? Eller är det bättre om varje land får ha sitt eget regelverk? Kanske vore det bästa om varje kommun eller region kunde fatta beslut om detta?

Fråga 2 - Tillväxtpolitiken

Europas befolkning blir äldre och pensionärerna fler och fler. Samtidigt finns färre som arbetar och betalar skatt. Politiker vill inte höja skatterna. De är rädda för att företag ska flytta till billigare länder som Kina och Indien. Gör de det lämnar de kanske kvar arbetslöshet och ännu lägre skatteinkomster. Den ekonomiska krisen bidrar till problemet; högre arbetslöshet leder till minskade skattinkomster, samtidigt som det leder till ökade utgifter i form av arbetslöshetsersättning och socialbidrag.

Politikerna vill ha ekonomisk tillväxt, som gör européerna rikare och ger samhället mer pengar till vård, skola, och omsorg. Tillväxtpolitiken är den del av politiken som försöker få ekonomin att växa genom nya företag, fler jobb, och högre löner. Det kan handla om utbildning, vägar, flygplatser eller trådlösa bredband, om skatter, eller regler för företagande. Många ägnar sig åt tillväxtpolitik i EU idag. Länder och regioner gör reklam för sina välutbildade befolkningar och sin goda infrastruktur. Lissabonagendan är en gemensam strategi för att göra EU till världens mest dynamiska och konkurrenskraftiga ekonomi innan 2010.

Vem tycker ni ska ansvara för tillväxtpolitiken? Är det EU som ska investera i vägar och hamnar och dela ut starta-egget-bidrag? Eller ska Europas länder hjälpa företag och regioner som hamnat i kris? Då kan nationella parlament använda sig av allt från skattepolitik till utbildningspolitik för att stödja den. Borde Europas kommuner och regioner arbeta för tillväxt och jobb, eftersom Europa innehåller många starka regionala industrier och intressen?

Fråga 3 - Prostitution

I Sverige är det förbjudet att köpa sex, men inte att sälja det. Den svenska lagstiftningen är dock ovanlig. Det finns länder i Europa där det är olagligt att sälja sex, men även länder där prostitution förekommer lagligt. Synen på sexhandel varierar också och det finns stora skillnader i hur vanligt det är att köpa sex i olika delar av EU.

Ni ska ta ställning till vilken politisk nivå som ska besluta om detta. Vem ska bestämma om prostitution ska få förekomma? Ska vi ha gemensamma regler i hela EU? Ska varje kommun/region få utfärda lokala bestämmelser, som i USA, där prostitution är lagligt i delar av delstaten Nevada? Ska varje land avgöra om prostitution ska vara lagligt?

Fråga 4 - Alkoholpolitiken

I EU finns många olika regelverk för alkohol. Åldersgränser för alkoholinköp och alkoholintag bestämmer medlemsländerna själva. I Frankrike kan man lagligt dricka alkohol från 16 års ålder, i Sverige har vi bestämt att man måste vänta tills man fyller 18. Precis som narkotikapolitiken får den alkoholpolitik ett samhälle bestämmer sig för effekter i det egna samhället, men även för andra länder i Europa.

Vem tycker ni skall styra alkoholpolitiken? Här ingår bestämmelser om många olika saker – vem får köpa alkohol, när och var, hur mycket, till vilket pris och för vilka användningsområden? Ska vi ha en gemensam alkoholpolitik i alla EU:s länder? Då kan vi ha samma alkoholskatt, så att ingen åker på spritresor till grannländerna. Eller är åldersgränserna för alkoholkonsumtion nationella frågor? Många fransmän skulle säga att det är uppenbart att franska ungdomar hanterar alkohol bättre än skandinaver. Kanske vore det bäst om olika regioner, med sina egna alkoholtraditioner, fick bestämma, då skulle verkligen olika kulturella inslag få sätta sin prägel på politiken.

Fråga 5 - Ekonomiskt bidrag för ungdomar

I Europas länder har skillnaderna i inkomst mellan rika och fattiga ökat under de senaste tjugo åren. På några håll har politiker beslutat att barn som föds i familjer som behöver ekonomiskt stöd ska få ett startbidrag. Bidraget är en summa pengar som sätts in på ett sparkonto när barnet föds. När man fyller arton får man tillgång till pengarna, som då har vuxit med ränta. De kan användas för att starta ett företag, eller som ekonomisk hjälp om man vill studera eller köpa en bostad. Startbidraget hjälper alltså barn som har svårt att få hjälp hemifrån att få en bra start på vuxenlivet.

Kanske borde fler barn få startbidrag? Men vem ska bestämma vilka barn, och hur stort bidraget ska vara? Borde EU:s budget förstärkas, så att startbidrag kan delas ut i alla unionens länder? Kanske är det bättre att beslut fattas på nationell nivå, eftersom EU:s medlemsländer har så olika rikedom och samhällssystem – Sverige har ju till exempel redan barnbidrag? Eller är det bäst om kommuner och regioner sköter frågan, då politiker och tjänstemän där befinner sig närmast medborgarna, och därför kan avgöra vem som behöver startbidrag, och om bidrag alls behövs?

Fråga 6 - Flyktingar

Många människor runt om i världen är på flykt och behöver någonstans att ta vägen. De flyr av många olika anledningar, från miljökatastrofer, krig och konflikter. Många, men långt ifrån de flesta, flyktingar tas om hand av FN och skickas till stabila länder som "kvotflyktingar". Andra söker asyl eller tar sig in i till exempel EU:s länder illegalt. Delar av asylpolitiken i Europa är gemensamma, men många frågor avgörs av medlemsländerna själva. Huvudsakligen samarbetar man om minimikrav.

Vissa länder menar att deras ekonomiska situation gör att de inte kan ta emot fler flyktingar. Inom länderna är flyktingar ofta ojämnt fördelade, och det finns kommuner som anser att de har tagit sitt ansvar och att det är någon annans tur nu. Hur skall vi göra i framtidens Europa? Ska det vara upp till kommunerna hur många flyktingar de tar emot? Ska varje land bestämma? Eller hanteras asylpolitiken bäst på EU-nivå?

Vilken instans tycker ni ska fatta beslut om flyktingpolitiken?

Fråga 7 - Jordbrukspolitiken

EU är världens största importör av jordbruksprodukter, och världens näst största exportör. Den nyaste reformen inom området kom 2008, då bland annat övergödning kom att innefattas. Även det ekonomiska stödet till jordbrukare har reformerats. Fortfarande går dock nära hälften av EU:s budget till jordbruksbidrag, och unionen har fått stark kritik för att orsaka svårigheter för fattiga länders jordbrukare.

När nu unionen har utvidgats till 27 medlemsländer har speciella regler införts för nya medlemmar för att hindra att alltför mycket pengar går till jordbruksstöd. Unionens 13 miljoner bönder har väldigt olika villkor. I vissa fall utgör de en stor andel av befolkningen, i andra en försvinnande liten. Vissa länder har moderna storgårdar, andra gammaldags och mindre effektiva enheter. Tillgången på mat anses vara en säkerhetsfråga för många länder, men ingen tror att de nya jobben för 2000-talet kommer att skapas på bondgårdar.

Tycker ni att varje kommun eller region ska få bestämma hur de vill stödja sina jordbrukare? Eller ska varje land bestämma om sin jordbrukspolitik? Eller ska EU bestämma hur bidrag ska fördelas mellan jordbrukare i alla medlemsländer?

Fråga 8 - Utbildning

I Europa utbildar vi oss under allt längre tid. Politiker och arbetsgivare är överens om att EU:s arbetskraft behöver mer och bättre utbildning för att minska arbetslösheten i medlemsländerna och lägga grunden för en stark tillväxt.

Skolsystemen och därmed skolpolitiken ser väldigt olika ut i EU:s medlemsländer men trots detta förs intensiva diskussioner om utbildning och utbildningsnivåer på EU-nivå. Är utbildning en fråga som har med olika nationers och kanske rent av olika kommuners särart att göra eller är det viktigt att EU fattar strategiska beslut som skall gälla i hela unionen?

Ska det vara EU, de enskilda medlemsländerna, eller regioner och kommuner som ska bestämma över utbildningens utformning och funktion? Ska EU få skapa en gemensam europeisk skolpolitik och på så sätt kunna höja utbildningsnivån i hela EU genom gemensamma beslut för alla medlemsländer? Ska varje land bestämma, så att ett land kan tillåta eller begränsa vissa saker inom skolan medan andra kan ha helt motsatta regler? Eller ska regioner och kommuner få ansvar för skolpolitiken, så att en kommun kan ha ett visst skolsystem medan en angränsande har en annan?

Fråga 9 - Livsmedel

Genmodifierade livsmedel har genomgått någon förändring i sina genetiska egenskaper. Man kan exempelvis genmodifiera tomater så att de tål kyla bättre och håller sig färska längre, eller sojabönor för att tåla besprutning. Förespråkare för genmodifierade livsmedel påpekar att man i sojabönornas fall till exempel kan odla mycket mer, och att mindre bekämpningsmedel behövs. Motståndarna varnar för att generna kan sprida sig – vad händer om de skadedjur vi besprutar själva blir resistent mot insektsgifter, eller om ogräs får samma egenskaper? Förutom debatten om genmodifierade livsmedel kommer det allt fler ekologiska varor ut på marknaden, i vilka man inte får använda konstgödsel. Kritikerna mot ekologisk odling menar att det inte finns några bevisade effekter om att ekologisk odling är bättre än traditionell. Samtidigt har Sverige satt upp ett mål på att den ekologiska odlingen ska omfatta 20 % av jordbruksmarken 2010.

Genmodifierade livsmedel är fortfarande kontroversiella och inom EU har man beslutat att de ska regleras med tydlig märkning och spårning av både människoföda och djurfoder med genmodifierat innehåll. En riskvärdering tar hänsyn till allergier och andra risker. Detta har inneburit att man kommit i konflikt med länder som exporterar dessa livsmedel. Vad det gäller ekologiska livsmedel har man en frivillig märkning, men det är upp till länderna själva att använda den. Flera kommuner arbetar för att införa mer ekologisk mat och även flera företag arbetar för detta.

Vilken instans tycker ni ska fatta beslut om genmodifierade livsmedel? Är det rimligt att EU bestämmer? Då kan man på EU-nivå besluta om odling och importregler för medlemsländerna. Eller borde ansvaret för livsmedelspolitiken ligga på regional eller kommunal nivå? Då skulle besluten hamna närmare företagen som producerar livsmedel, och olika regioner skulle kunna ha olika regelverk. Kanske vore det bättre om varje land fick bestämma? Matkultur är ju ändå i stor utsträckning nationell.

Fråga 10 - Klimatfrågan och utsläppsrätter

Klimatförändringarna och växthuseffekten är en av vår tids största utmaning och EU vill ta en ledande roll i det internationella arbetet mot en bättre miljö. Inför klimatmötet i Köpenhamn i december 2009 har en gemensam plan utarbetats av EU:s medlemsländer. EU har lovat att minska utsläppen av växthusgaser med 20 % till 2020, men kan tänka sig en minskning på 30 %, med förutsättningen att andra länder gör samma sak. Ett sätt för att nå detta är systemet med utsläppsrätter. Det innebär att företag inom vissa energiintensiva sektorer måste ha tillstånd för att släppa ut koldioxid. Hur mycket de får tilldelat sig är baserat på företagets historiska utsläpp. Företag kan köpa och sälja sådana rättigheter mellan varandra, alltså exempelvis kan ett företag som släpper ut en mindre mängd växthusgaser än sin ranson antingen spara rätterna till nästa period eller sälja utsläppsrätterna till andra företag som förbrukat sina ransoner. I Sverige vill man att fossila bränslen för uppvärmning helt ska försvinna till 2020. I många kommuner jobbar man också aktivt med miljöfrågor, en del kommuner ger gratis eller billig parkeringsplats till miljöbilar och lånar ut cyklar till kommunanställda.

Är detta något som EU borde bestämma om tycker ni? Eller ska det vara upp till varje land att besluta om hur mycket man släpper ut? Kanske borde det istället vara upp till varje kommun eller liknande, då vissa regioner har fler industrier än andra?

Fråga 11 - Arbetstider

EU har satt upp regler för arbetstider, som alla medlemsländer måste följa. Exempel på dessa regler är att den genomsnittliga veckoarbetstiden högst får vara 48 timmar, inklusive övertid, att alla arbetstagare inom EU har rätt till minst 4 veckors betald semester och att anställda som arbetar mer än sex timmar har rätt till rast. Varje arbetstagare ska dessutom ha minst 11 timmars sammanhängande vila per dygn.

Dessa regler har skapat debatt i Sverige, inte minst inom vissa yrkesgrupper såsom sjukvården. EU-reglerna innebär även att jourtjänstgöring (som bland annat är mycket vanligt för svenska läkare) ska betraktas som arbetstid även om personen inte arbetar utan kan vila under tiden. Enligt reglerna är även vilotiden arbetstid vilket innebär att veckoarbetstiden för vissa läkare inte överensstämmer med EU-reglerna.

Det ni nu ska ta ställning till är var ni tycker att man ska fatta beslut om arbetstidsregler? Är gemensamma regler bra, så det även fortsättningsvis borde beslutas om detta på EU-nivå? Eller är det bättre att varje land får ha sitt eget regelverk? Kanske vore det bästa om varje kommun eller region kunde fatta beslut om detta för att ge utrymme för de skillnader som kan existera för olika regioner?

Fråga 12 - Lag och rätt

Domen mot Pirate Bay är något som engagerar många medborgare. Fyra personer har blivit åtalade och dömda för medhjälp och förberedelse till brott mot upphovsrättslagen. Grunden till åtalet är ett direktiv från EU, Ipred, Intellectual Property Rights Enforcement Directive, som Sveriges Riksdag röstade igenom i februari 2009. Lagen innebär bland annat att till exempel skiv- och filmbolagsbranschen kan begära ut IP-nummer från misstänkta fildelare. Förespråkare för lagen menar att fildelning gör att det inte går att försörja sig på kultur, medan kritiker menar att lagen är ett hot mot den personliga integriteten.

Ska EU bestämma om lagar som rör upphovsrätt? Eller ska varje land bestämma hur de ska hantera sådana här lagar? Är det kanske så att varje kommun kan ha egna lagar gällande fildelning?

Fråga 13 - Hälsa- och sjukvårdstjänster

Den svenska sjukförsäkringen gäller för personer som är försäkrade i Sverige och som semesterar i ett annat EU-land. Om du blir sjuk eller råkar ut för en olycka när du reser inom EU har du rätt till nödvändig vård vid offentliga sjukvårdsinrättningar. Enligt EU-reglerna kan du dessutom få möjlighet att åka till ett annat EU-land i syfte att få vård och få det finansierat genom din sjukförsäkring i Sverige. Ändå är finansiering och organisation av hälso- och sjukvårdstjänster ett nationellt ansvar. EU lägger sig alltså inte i hur exempelvis Sverige vill utföra sin sjukvård gentemot de svenska medborgarna. Samtidigt finns det många medlemsstater som exporterar kvalificerade tjänster inom sjukvårdssektorn.

Borde man fatta fler beslut om hälso- och sjukvård på EU-nivå? Eller ska det fortsatt vara ett nationellt ansvar? Kanske borde man lägga tyngdpunkten vid regioner än mer än idag, exempelvis att i Sveriges fall ge mer ansvar till landstingen att utforma sin egen sjukvård så att detta kan skiljas åt från region till region?

Fråga 14 Östersjön

Åtta av nio länder kring Östersjön är EU-länder, det är bara Ryssland som inte är med i EU. Samtidigt är det ju då 19 EU-länder som inte gränsar till Östersjön. Sverige, som är ordförandeland i EU andra halvan av 2009, arbetar för att Östersjön ska bli en prioriterad fråga. De frågor man vill samarbeta inom är miljö, välbefinnande, tillgänglighet, trygghet och säkerhet. Flera kommuner kring Östersjön blir direkt påverkade av algblomning, men även av samarbetet med kommuner på andra sidan sjön.

Borde man fatta beslut om regioner, såsom Östersjön, på EU-nivå? Eller ska det vara ett nationellt ansvar? Kanske borde man lägga tyngdpunkten mer vid kommunernas samarbete, eftersom det är de som direkt blir påverkade?

Instruktion grupp 1

Utse en ordförande i gruppen som läser denna instruktion. Ordföranden har till uppgift att fördela ordet under diskussionen. Ni ska försöka komma överens i ett antal frågor. Om ni känner att det inte går får ni använda er av majoritetsbeslut: alla får en röst och det förslag som får flest röster "vinner". Ordföranden leder denna procedur.

Instruktion grupp 2

Utse en ordförande i gruppen som läser denna instruktion. Ordföranden har till uppgift att fördela ordet under diskussionen. Ni ska försöka komma överens i ett antal frågor. Om ni känner att det inte går får ni rösta och det alternativ som får flest röster vinner, men bara om det finns en kvalificerad majoritet, alltså en majoritet med 2/3 av alla som röstar. Innan ni röstar måste ni alltså räkna ut hur många röster som är 2/3. Ordföranden leder denna procedur.

Instruktion grupp 3

Utse en ordförande i gruppen som läser denna instruktion. Ordföranden har till uppgift att fördela ordet under diskussionen. Ni skall försöka komma överens i ett antal frågor. Ni måste alla vara överens om de beslut ni fattar – med andra ord måste ni fatta konsensusbeslut. Ni får alltså inte rösta om alternativen. Ordföranden leder denna procedur.

**Kommunfullmäktige
(eller motsvarande)**

**Riksdagen
(eller motsvarande)**

EU

Varje grupp ska ha minst ett argument för varje placering:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.